

Udvikling af værdikæder inden for Power-to-X

Indkaldelse af ansøgninger til Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling

Overblik

Indsatsområde: Teknologi- og forretningsudvikling inden for Power-to-X

Støtteberettigede landsdele: Nordjylland og Sydjylland

Potentielle ansøgere: Små, mellemstore og store virksomheder og andre relevante aktører indenfor Power-to-X, herunder offentlige aktører, klynger, GTS'er, videns- og uddannelsesinstitutioner, konsortier eller partnerskaber.

Finansiering: 100 mio. kr.

Tilskudsloft: Der kan maksimalt ansøges om 35 mio. kr. til et projekt.

Projektperiode: 3 år

Teksten side 7 vedr. projektperioden er ændret den 6. maj.

Ansøgningsperiode: 23. april 2024 til 26. august 2024 kl. 12.00

Webinar: Onsdag den 8. maj 2024 kl. 13.00-15.00

Der annonceres med forbehold for Europa-Kommissionens godkendelse af programændring for Fonden for Retfærdig Omstilling

1. Baggrund

Danmark står over for en stor omstillingsproces, og for at nå målet om dansk klimaneutralitet i 2045 er der behov for at udvikle og implementere nye teknologier, som muliggør væsentlige reduktioner i udledningen af drivhusgasser. Power-to-X (herefter PtX) teknologier muliggør produktionen af brændstoffer og kemikalier ved hjælp af vedvarende energikilder i stedet for primært fossile kilder, som det er tilfældet i dag. Dette fremmer omstillingen i svært omstillelige sektorer, som fx søfart, luftfart, landbruget og den tunge landtransport. PtX forventes dermed at blive et væsentligt element i realiseringen af målet om klimaneutralitet.

Formålet med annonceringen er at understøtte nord- og sydjyske styrkepositioner samt den grønne omstilling ved at støtte innovations-, udviklings-, demonstrations- og skaleringsprojekter mv., som kan bidrage til at gøre nye nøgleteknologier mere markedsparate. Projekter, der får tilskud under annonceringen, skal bidrage til at nedbringe CO₂-udslippet i svært omstillelige sektorer, og til at etablere et konkurrencedygtigt dansk marked for grøn brint og PtX-løsninger.

Dette skal understøttes gennem udviklingen af PtX-teknologier, øget industrialisering og modning af hele eller dele af værdikæden.

PtX dækker over en række teknologier, der alle tager udgangspunkt i, at strøm udnyttes til at fremstille brint gennem elektrolyse. Brinten kan bruges direkte i industrien eller som brændstof i brintbaseret transport.

PtX-produkter kan dertil give Danmark nye grønne erhvervs muligheder. En analyse udarbejdet af Rambøll anslår, at danske virksomheders teknologi inden for PtX har et betydeligt eksportpotentiale frem mod 2035.¹ Analysen peger bl.a. på, at danske virksomheder er godt positioneret i værdikæden for PtX, hvilket skaber gode forudsætninger for at indfri eksportpotentialet. En anden analyse fra GTS-institutterne underbygger ligeledes, at Danmark allerede er godt på vej med at etablere en dansk PtX-værdikæde, som er et godt afsæt for at gøre PtX-teknologier markedsklar og etableret i fuld skala på en økonomisk og bæredygtig måde.²

1. Rambøll (2021): [Export potential – CCUS & PtX Technology](#)

2. Teknologisk Institut (2022): [Power-to-X: Et forretningsområde i fremvækst](#)

I Danmark er større virksomheder overrepræsenteret indenfor PtX-området sammenlignet med den generelle virksomhedssammensætning. Dette indikerer, at det er ressourcestærke virksomheder med viden og kapital, som står i spidsen for implementeringen af PtX i Danmark,³ men også at der kan være behov for at understøtte SMV'ernes engagement og incitamenter til deltagelse i værdikæden fx som underleverandører.

I en rapport fra GTS-institutterne fra 2023 understreger virksomhederne, der arbejder med PtX, at manglende adgang til leverandører af PtX-produktionsteknologi er en barriere, hvilket er et tegn på, at denne del af værdikæden endnu ikke er på plads. Ligeledes er det en væsentlig barriere, at investeringsvilligheden indenfor PtX udfordres af en usikker forretningsmodel, hvor 60 pct. af PtX-virksomhederne giver udtryk for, at de endnu ikke har en færdig forretningsmodel.⁴

Mange grønne nøgleteknologier, fx elektrolyse, som muliggør PtX-produktion, er i dag ikke konkurrencedygtige i forhold til de fossile alternativer.⁵ I en undersøgelse foretaget af Rambøll angiver kun 20 pct. af de adspurgte PtX-virksomheder, at det er realistisk, at priserne på grønne brændstoffer vil være konkurrencedygtige med fossile brændsler i 2030.⁶ For at gøre PtX-teknologier attraktive i bestræbelserne på at reducere CO₂-emissionen i transportsektoren og andre sektorer, der er vanskelige at elektrificere, er det nødvendigt at reducere produktionsomkostningerne og etablere rammer på markedet, der kan fremme efterspørgslen.

Det er nødvendigt at sikre de rette kompetencer inden for særligt de specialiserede teknologier, hvis opgaven skal løftes. Selvom området bygger på eksisterende

teknologier, skal disse forbedres og udbredes til nye formål. Det stiller krav til virksomhederne i værdikæden, hvor der vurderes at være behov for at styrke kompetenceområder inden for bl.a. opbygning og teknisk styring af store procesanlæg, sikkerhedskrav, elektricitet, kemi, rådgivning indenfor fx. teknologi og materialer mm.

Med den politiske *Aftale om udvikling og fremme af brint og grønne brændstoffer* (PtX-aftalen) fra den 15. marts 2022 afsatte regeringen 344 mio. kr. til at støtte investeringer på PtX- og brintområdet. Heraf blev der afsat 244 mio. kr. fra REACT-EU (EU's genopretningsplan efter COVID 19-pandemien) til en national investeringsstøtteordning for Grønne Innovative Teknologier inden for især PtX og brint, som blev udmøntet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i efteråret 2022. De resterende 100 mio. kr. udmøntes af Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling i denne annoncering til projekter, der skal bidrage til udviklingen af PtX-teknologier og styrke øget industrialisering og modning af hele eller dele af værdikæden.

Annonceringen er med forbehold for, at Europa-Kommissionen godkender en programændring af programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling. Programændringen vil give mulighed for en støtteprocent på op til 80 pct. i denne annoncering, og mulighed for at store virksomheder kan deltage. Læs mere herom i afsnit 6 nedenfor.

På baggrund af ovenstående indkalder Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling ansøgninger, der understøtter udvikling af værdikæder inden for Power-to-X.

Foto: Jens Peter Engedal

3. Teknologisk Institut (2023): [Power-to-X: Et vækstområde møder udfordringer](#)

4. Teknologisk Institut (2023): [Power-to-X: Et vækstområde møder udfordringer](#)

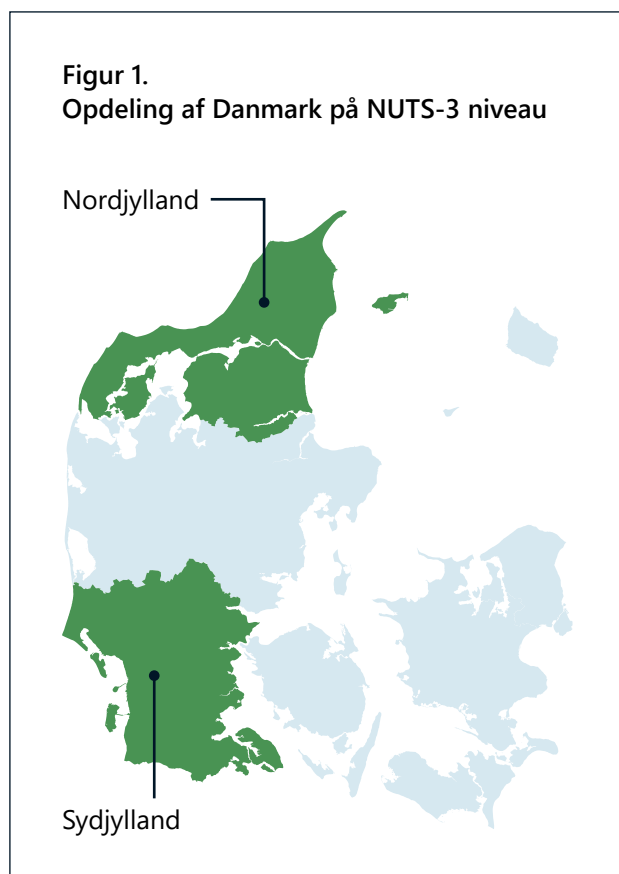
5. Dansk Center for Energilagring (2023): [Status styrker synergier: DaCES Rapport om energulagring i Danmark 2023](#)

6. Rambøll (2023) Power-to-X: [Holdningsundersøgelse blandt de vigtigste aktører i Danmark](#)

2. Geografisk afgrænsning

Nordjylland og Syddjylland er udpeget som støtteberettigede landsdele for Fonden for Retfærdig Omstilling. Nordjylland er udpeget med udgangspunkt i behovet for omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser, og Syddjylland er udpeget med udgangspunkt i at afbøde konsekvenserne af udfasning af produktion af fossile brændstoffer i blandt andet Nordsøen. Derfor skal aktiviteter under fonden som hovedregel gennemføres i Nord- og/eller Syddjylland.

I tilfælde af, at aktiviteter foregår i andre landsdele, eller operatører befinder sig i andre landsdele, vil det afgørende være, at effektskabelsen sker i Nord- og/eller Syddjylland. Områderne er udpeget på NUTS-3 niveau, hvorfor Syddjylland fx ikke omfatter Fyn.

3. Organisering og koordinering

Indsatsen skal gennemføres i regi af de projekter, der på baggrund af denne annoncering opnår tilsagn om tilskud. Hvert projekt forankres typisk hos den ansøgende operatør, der efter accept af tilsagnsvilkår varetager projektledelse og projektadministration på eventuelle økonomiske partners vegne og dermed er ansvarlig for projektets gennemførelse.

Koordinering med øvrige indsætter

Såfremt hovedaktiviteterne i projektet er rettet mod forskning- og udvikling, bør det være beskrevet, hvordan indsætterne supplerer og hænger sammen med de aktiviteter, der er igangsat i regi af Innomission for PtX (MissionGreenFuels). Endvidere skal aktiviteterne, hvor relevant, koordineres med øvrige indsætter herunder det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), og om muligt bygge ovenpå projekterne, som modtog støtte under Investeringstøtteordning for Grønne Innovative Teknologier under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Projekter, der er støttet under Investeringstøtteordningen, kan findes under "Støttede projekter 2014-2020" på udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk. Endelig bør indsatsen, hvor relevant, koordineres med det nordjyske erhvervsfyrtårn inden for fangst-, lagring-, transport og anvendelse af CO₂ og det sydjyske erhvervsfyrtårn inden for sektorkobling og PtX.

4. Indhold

Indsatsen skal finansieres inden for rammerne af Programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling og indsatsen "Teknologi- og forretningsudvikling inden for Power-to-X". Aktiviteter, der gennemføres under denne annoncering, er underlagt programmets rammer og vilkår.

Formålet med indsatsen er at understøtte nord- og sydjyske styrkepositioner samt den grønne omstilling ved at støtte innovations-, udviklings-, demonstrations- og skaleringsprojekter mv., som kan bidrage til at gøre nye nøgleteknologier mere markedsparate. Bemærk, at projekter, der får tilskud under annonceringen, skal bidrage til at nedbringe CO₂-udslippet i svært omstillelige sektorer, ligesom de skal bidrage til at etablere et konkurrencedygtigt dansk marked for grøn brint og PtX-løsninger. Dette skal understøttes gennem udviklingen af PtX-teknologier, øget industrialisering og modning af hele eller dele af værdikæden.

Projekter under den strategiske indsats kan fx indeholde:

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Der gives tilskud til forsknings- og udviklingsaktiviteter, herunder projekter, der fx undersøger og udvikler mere omfattende processer og komponenter, som er nødvendige for produktion af fremtidens nøgleteknologier inden for PtX. Dette kan fx være opskalerings-, demonstrations- og testprojekter. Bemærk, at der kun kan gives tilskud til gennemførlighedsundersøgelser, der går forud for forsknings- og udviklingsprojekter.

Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 25 og de minimis-forordningen.

Investeringsstøtte

Der gives tilskud til anlægsinvesteringer, indkøb af udstyr, teknologi, certificeringer mv. Investeringsstøtten omfatter direkte tilskud til virksomheders indkøb af konkret teknologi til anvendelse indenfor PtX. Det kan fx være til elektrolyseanlæg, produktions- og distributionsanlæg, software, grønne løsninger, maskiner mv. Der kan også gives støtte til certificering, knowhow, patenter mv. Det bemærkes, at der alene kan ydes støtte til nyetablerede anlæg, og der kan ikke ydes støtte, efter anlægget er sat i drift, og støtten skal være uafhængig af produktionen.

Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 17, 26, 26a, 41 og de minimis-forordningen.

Bemærk, at der er begrænsninger relateret til støtte til virksomheder, der er omfattet af Unionens emissions-handelssystem, hvilket er uddybet i afsnit 5. Målgruppe.

Kompetencerettede tiltag

Med henblik på at sikre, at virksomhederne er i besiddelse af de nødvendige kompetencer, herunder ledelseskompeterer og den nødvendige arbejdskraft til at drive og videreudvikle PtX, bør projekter, der søger tilskud under annonceringen, indeholde supplerende kompetencerettede tiltag, herunder fx såvel uformelle, korte som længerevarende forløb. Der kan fx gives tilskud til opkvalificering og omskoling af ufaglærte og faglærte medarbejdere til nye jobfunktioner og teknologier, efter- og videreuddannelse, herunder også på videregående niveau, fx til at udvikle og drive PtX-anlæg. Der kan også gives tilskud til styrkelse af ledelseskompeterer i SMV'er samt tilknytning af personer, fx ledige med korte, mellemlange eller lange uddannelser, der kan bibringe virksomheden grønne og digitale kompetencer.

Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 31 og de minimis-forordningen.

Bemærk, at kompetencerettede tiltag skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og således ikke kan stå alene.

Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle til SMV'er

SMV'er kan få tilskud til forprojekter, der fx kan understøtte de første faser af et større anlægsprojekt.

Det kan indbefatte tilskud til foranalyser vedrørende nyetablerede anlæg, miljøkonsekvensvurderinger samt sikkerhedsvurderinger til at definere acceptable sikkerhedsniveauer mv. Et forprojekt kan endvidere fokusere på at yde teknologisk rådgivning om, hvordan teknologierne konkret kan implementeres. Analyserne skal være supplerende i forhold til allerede igangværende aktiviteter.

Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 18, 29 og de minimis-forordningen.

Ikke-SMV'er som fx store virksomheder kan alene få støtte til ovenstående, hvis det kan håndteres statsstøttemæssigt fx som en del af et F&U projekt.

Bemærk, at forprojekter skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og således ikke kan stå alene.

Generelt for alle indsatser

Statsstøtte til videndeling- og matchmakingaktiviteter, der faciliteres af klyngeorganisationer, skal håndteres gennem gruppefritagelsesens artikel 27.

Derudover stilles der krav om, at alle økonomiske partnere er kendte på forhånd for alle indsatstyperne undtagen for kompetencerettede tiltag. Der kan derfor i løbet af projektperioden kun skiftes økonomiske partnere i tilfælde af, at en partners hele og/eller delvise udtræden af projektet fordrer en ny økonomisk partner af hensyn til projektets gennemførelse, se yderligere nedenfor under afsnit 6. Krav til ansøgning.

5. Målgruppe

Projekter under indsatsen kan søges af både små, mellemstore og store virksomheder samt offentlige aktører, gerne i samarbejde med GTS'er, videns- og uddannelsesinstitutioner, klynger mv. Virksomheder kan både være operatør (typisk ansøger) eller deltage i et partnerskab.

Indsatsen giver således mulighed for, at virksomheder kan søge direkte i partnerskaber eller fx i konsortier af virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. I forlængelse heraf understøtter indsatsen ligeledes fremme af samarbejdet mellem virksomheder, GTS-institutioner og relevante viden- og uddannelsesinstitutioner. Bemærk dog, at der alene kan være en tilsagnsmodtager, som har ansvaret for det samlede projekt.

6. Krav til ansøgning

Hvis nedenstående krav til ansøgningen og projektet ikke er opfyldt, vil ansøgningen ikke blive vurderet i forhold til de udmeldte udvælgelseskriterier. Erhvervsstyrelsen kan, uden forelæggelse for indstillingsudvalget, give afslag på ansøgninger, der ikke opfylder de formelle krav i en ansøgningsrunde.

Ramme for projektindhold

Ansøgninger skal ligge inden for annonceringens rammer og rammerne af programmet for Fonden for Retfærdig

Omstillings indsats, *Teknologi- og forretningsudviklingen inden for Power-to-X*.

Fonden for Retfærdig Omstilling kan ikke give tilskud til investeringer i forbindelse med produktion, forarbejdning, transport, distribution, lagring eller forbrænding af fossilt brændsel.

Der er en række begrænsninger relateret til tilskud, der ydes til virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem. Tabel 1 belyser, hvilke aktiviteter virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, kan opnå tilskud til.

I henhold til tabellen vil disse virksomheder ikke kunne opnå tilskud til produktive investeringer, herunder investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS⁷ aktiviteter eller støtte til test og demonstration i industriel skala. Anlæg, eller dele af anlæg, der benyttes til forskning, udvikling og testning af nye produkter, er imidlertid ikke omfattet af disse krav. Det vil sige, at disse virksomheder fx vil kunne deltage i forsknings- og innovationsaktiviteter til og med TRL-niveau 6 (EU-Kommissionens TRL-definition).⁸

Som beskrevet i tabel 1 er der således begrænsninger i relation til støtte til virksomheder, der er omfattet af Den Europæiske Unions emissionshandelssystem.

Tabel 1. Virksomheder omfattet af Unionens emissionshandelssystem

Virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, kan opnå tilskud til:	Virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem kan <u>ikke</u> opnå tilskud til:
Rådgivning	Produktive investeringer ⁹
Forskning og udvikling	Investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS ¹⁰ aktiviteter eller test og demonstration i industriel skala, jf. bilag 1 i direktiv 2003/87/EF.
Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle	
Kompetenceudvikling	
Ledelse (styrkelse af ledelseskompetencer)	
Kompetencetilførsel	

7. Industrianlæg, der er omfattet af Unionens Emissionshandelssystem, jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/87/EF.

8. Technological Readiness Levels (TRL): Ved beskrivelse af teknologiens modenhed og stadie, henvises der til Europa-Kommissionens dokument *A European strategy for Key Enabling Technologies – A bridge to growth*.

9. EU-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen.

10. Industrianlæg, der er omfattet af Unionens Emissionshandelssystem, jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/87/EF.

Ligeledes gælder der begrænsninger i forbindelse med støtte til virksomheder fra primærsektoren. Primære erhverv kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primære erhverv kan ikke være eneste målgruppe i et projekt. Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter under indsatsen, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer.

Med godkendelsen af STEP-forordningen¹¹ og den deraf følgende forventede ændring af programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling, er det nu muligt for store virksomheder at opnå tilskud til produktive investeringer, og derved kan store virksomheder deltage i aktiviteter under programmet på samme vilkår som små og mellemstore virksomheder under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Ansøgningen skal indeholde:

Budget

Som ansøger skal I beskrive, hvorledes midlerne fordeles over projektets tidsperiode, samt på hvilke konti midlerne placeres i den valgte kontoplan. Se nedenstående afsnit 7 om kontoplaner for mere information.

Foto: iStock.com/tianyu wu

Projektperiode (obs. tekst ændret pr. 6. maj)

Projekter kan modtage tilskud i op til tre år fra projektets opstart af aktiviteter, senest gældende fra tilsagnstidspunktet.

Effektkæde og kritiske antagelser

Jeres ansøgning skal omfatte en effektkæde samt en beskrivelse af de kritiske antagelser for, at projektet kan virke efter hensigten. Effektkæden skal omfatte sammenhængen mellem projektets aktiviteter, output og resultater. Se nedenstående afsnit om effektkæder for mere information.

Statsstøtتهåndtering

I skal komme med et konkret forslag til håndtering af evt. statsstøtte som projektets partnere og/eller deltagere modtager i forbindelse med deres deltagelse i projektet. I skal benytte skemaet i bilag 2 (*Excel-ark, som kan findes i startpakken i mappen "statsstøtte"*) til denne redegørelse, hvor der for hver aktivitet og partner redegøres for en valgt statsstøtteløsning. Se bilag 1 i startpakken for vejledning i, hvordan bilag 2 skal udfyldes. I kan se, hvilke statsstøtteløsninger der kan ydes statsstøtte under for de enkelte aktiviteter i afsnit 4 – Indhold. Derudover kan I læse mere om mulighederne for statsstøtتهåndtering for denne annoncering i afsnit 9 – Finansiering.

Velde ineret målgruppe

I skal beskrive, hvilken målgruppe projektet retter sig mod. Værdikæden på PtX-området er bred og tværsektoriel, idet den involverer virksomheder, medarbejdere og aktører inden for både forsynings-, energi- og miljøsektorerne og kan omfatte viden- og uddannelsesinstitutioner. Den forventede målgruppe for nærværende indsats er tilsvarende bred.

Evaluering

Alle projekter, som modtager tre mio. kr. eller mere i tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling, skal midtvejsevalueres af en ekstern evaluator, som udpeges af Erhvervsstyrelsen. Udgiften til midtvejsevalueringen afholdes af projektet og er støtteberettiget.

Projektet kan desuden anmode om slutevaluering og/eller udvidet evaluering. Udgiften afholdes af projektet og er støtteberettiget, såfremt evalueringen vurderes som relevant og nødvendig af Erhvervsstyrelsen.

11. [EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING \(EU\) 2024/795](#) om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP).

Foto: Everfuel A/S

For yderligere information om evaluering samt mulighederne for at tilkøbe en slutevaluering og udvidet evaluering henvises til startpakken på annonceringssiden.

De timer, som tilsagnsmodtager og de øvrige økonomiske partnere anvender på arbejdet med evalueringen, er støtteberettigede, jf. *Vejledning om Støtteberettigelse*. Udgifterne kan medtages i budgettet/regnskabet under kontoen "projektarbejde".

Som operatør/tilsagnsmodtagere skal I stå til rådighed ved evaluering og opbevare relevant datamateriale i hele projektperioden.

Ligestilling, inklusion og ikke-forskelsbehandling

I skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. I skal i ansøgningen redegøre for, hvordan I vil sikre overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af Erhvervsstyrelsen, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principperne om ligebehandling.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Offentlige myndigheder skal overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og

tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå tilskud.

Klimasikring

For investeringer i infrastruktur med en forventet levetid på mindst fem år er det et krav, at projektet kan sandsynliggøre og siden dokumentere, at infrastrukturen er klimasikret, jf. CPR-forordningens artikel 73, stk. 2, litra j. Infrastruktur kan fx være et elektrolyseanlæg, transportfacilitet, lagringsfacilitet eller andet. Kravet indebærer, at der både skal være taget stilling til infrastrukturens CO₂-aftryk og modstandsdygtighed over for klimaforandringer.

Læs mere i vejledningen om klimasikring

Bemærk, at hvis projektet ikke lever op til kravet om klimasikring, vil ansøgningen ikke blive vurderet i forhold til udvælgelseskriterierne. Erhvervsstyrelsen kan, uden forelæggelse for indstillingsudvalget, give afslag på ansøgninger, der ikke opfylder de formelle krav i en ansøgningsrunde.

Økonomiske partnere

Ansøgningen skal indeholde en liste af samtlige økonomiske partnere i projektet. Der kan ikke søges midler til puljer, hvorfor det er et krav, at de økonomiske partnere er kendt på forhånd for alle indsats typer undtagen for kompetencerettede tiltag. Der kan i løbet af projektperioden kun indtræde nye økonomiske partnere, hvis det er nødvendigt for projektets gennemførelse. Det kan fx være, hvis en partner helt eller delvist udtræder eller hvis en ny partners kompetencer er

afgørende for projektets gennemførelse. Nye partnere vil efter projektopstart kun kunne indtræde i projektet under de minimis-forordningen, og alle nye økonomiske partnere skal godkendes af Erhvervsstyrelsen, før aktiviteterne påbegyndes.

Opfyldelse af The Do No Significant Harm principle (DNSH)

Programmets tiltag er miljøvurderet efter principperne i den danske miljøbeskyttelseslov og vurderet efter DNSH-princippet jf. artikel 9. stk. 4 i forordningen (EU) 2021/1060 om fælles bestemmelser. Programmets tiltag er vurderet forenelige med DNSH-principperne, og der er ikke identificeret særlige udfordringer i forhold til miljøet. Alle projektansøgninger skal overholde gældende EU- og dansk lovgivning og skal i projektansøgningen redegøre for de miljømæssige og klimamæssige konsekvenser ved projektets udførelse, når relevant.

Effektkæde, indikatorer og måltal

En effektkæde beskriver de vigtigste årsagsvirknings-

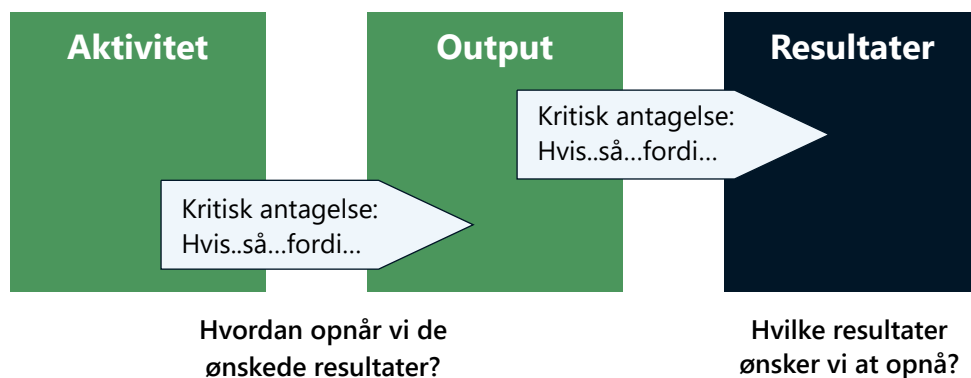
sammenhænge i et projekt. Hvis I søger om tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling, skal I beskrive jeres projekts effektkæde i tre led:

- **Projektets hovedaktiviteter** er de vigtigste handlinger, som udføres i projektet.
- **Projektets output** er de leverancer eller "produkter", som projektets aktiviteter umiddelbart skaber.
- **Projektets efterfølgende resultater** på kort og lang sigt jf. tabel 2 på side 10: De resultater, der kan skabes på kort sigt, er de resultater, der kan måles i projektperioden. De langsigtede resultater er resultater, der først kan måles efter projektperioden.

Det er et krav i forhold til den programfaste målmetode, at I opstiller målbare kvantitative succes-kriterier (*indikatorer*) i ansøgningen for hver enkelt aktivitet, output og resultat.

Effektkæden skal beskrives, så det er tydeligt, dels at der er kvalitativ indbyrdes sammenhæng mellem indholdet i aktiviteter, output og effekter og, dels at der er kvantitativ sammenhæng mellem det planlagte antal aktiviteter, output og resultater.

Figur 2. Effektkæden

Tid

Endelig skal I **beskrive de kritiske forudsætninger** for, at projektets aktiviteter rent faktisk vil skabe de forventede output, og at disse output herefter vil give de ønskede resultater.

I skal anvende de definitioner og målemetoder, som fremgår af indikatorvejledningen for Fonden for Retfærdig Omstilling, samt opstille måltal for projektet og forklare, hvordan disse er fastsat. Indikatorvejledning samt *Vejledning om modeller til indhentelse og dokumentation af start- og slutoplysninger i Socialfond Plus projekter og visse projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling* og *Start- og slutoplysninger i programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling* kan findes på www.udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk

I ansøgningen skal I opstille måltal for de programfastsatte indikatorer, I forventer jeres projekt vil bidrage til gennem hovedaktiviteterne. De programfastsatte indikatorer i nedenstående tabel kan være relevante for jeres projekt at rapportere på.

Derudover kan I i ansøgningen tilføje projektspecifikke indikatorer, som I vurderer, er vigtige for at demonstrere indsatsens resultatskabelse.

Tabel 2. Eksempler på relevante programfastsatte indikatorer

Aktiviteter	Output	Resultater
Rådgivning	<ul style="list-style-type: none"> • Antal virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder). 	<ul style="list-style-type: none"> • Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation.
Investeringsstøtte	<ul style="list-style-type: none"> • Antal virksomheder, der har modtaget støtte • Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling 	<ul style="list-style-type: none"> • Skønnede drivhusgasemissioner.
Forskning og udvikling	<ul style="list-style-type: none"> • Antal virksomheder, der har modtaget støtte • Antal virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation. • Antal virksomheder, der har udviklet nye koncepter til nye produkter eller løsninger. • Skønnede drivhusgasemissioner.
Forprojekter	<ul style="list-style-type: none"> • Antal analyser og forprojekter, som er støttet • Antal virksomheder, der har modtaget støtte. 	
Kompetenceudvikling, ledelse og kompetence-tilførsel	<ul style="list-style-type: none"> • Antal virksomheder, der har modtaget støtte. • Samlet deltagerantal • SMV'er der investerer i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab 	<ul style="list-style-type: none"> • Antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen • Antal deltagere, der er fastholdt i beskæftigelse seks måneder efter deltagelsen • SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab

7. Valg af kontoplan

Det er vigtigt grundigt at overveje, hvilken kontoplan der er den rette for netop det projekt, I skal gennemføre, og at I som ansøger får valgt den rette kontoplan fra begyndelsen.

Årsagen til det er, at muligheden for at gennemføre projektet smidigt og succesfuldt kan påvirkes af valget af kontoplan. De forskellige kontoplaner giver forskellige muligheder for at medtage udgifter i støttegrundlaget og har forskellige regler for, hvordan de udokumenterede tillæg beregnes.

Der findes fire forskellige kontoplaner som benævnes 7, 15, 20 og 40 pct. kontoplaner.

Kontoplanernes pct. henviser til de beregnede udokumenterede tillæg. Det er forskelligt, hvilke udgiftstyper der kan støttes under de enkelte kontoplaner, og hvilke der skal dækkes af det udokumenterede tillæg. Det er således ikke nødvendigvis det højeste udokumenterede tillæg, der giver den mest optimale støtte til projektet og enkleste administration. Det afgørende at se på, når I skal vælge kontoplan, er projekternes aktiviteter og udgifter.

Det beregnede tillæg er udokumenteret, hvilket betyder, at udgifter, som er dækket af tillægget, ikke skal dokumenteres overfor Erhvervsstyrelsen. Samtidig betyder det, at ikke alle udgifter kan medtages som direkte støtteberettigede udgifter i projektets budget, idet en række udgifter i stedet skal dækkes af tillægget. Derfor er det vigtigt, at I som ansøger er opmærksom på disse regler.

Under denne annoncering er der mulighed for at vælge mellem alle fire kontoplaner.

Valg af kontoplan afhænger af, hvilke konti og hvilket udokumenteret tillæg som projektet ønsker at benytte sig af. Valget af kontoplan sker i forbindelse med ansøgningen, og det er ikke muligt at skifte kontoplan, efter et tilsagn er givet. Læs mere om kontoplaner og udgiftsmodeller i støtteberettigelsesvejledningen 2021-2027.

[Find yderligere vejledninger til de kontoplaner, som skal anvendes i forbindelse med projektet](#)

Desuden kan der rekvireres Excel-budgetskabeloner til de enkelte kontoplaner ved henvendelse til annonceringens kontaktperson.

Tabel 3. Oversigt over kontoplaner

Kontoplan	Procenten beregnes på baggrund af:	Hvornår er kontoplanen en fordel?
40 pct.	40 pct. beregnet på <u>baggrund af projektarbejde</u> til dækning af alle øvrige udgifter.	Kontoplanen er fordelagtig for løntunge projekter. Kontoplanen minimerer dokumentationskravene, da der alene skal fremvises dokumentation for udgifter til projektarbejde og projektdeltagelse.
20 pct.	20 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af udgifter til projektarbejde. 7 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen er fordelagtig for projekter med fokus på støtte til indkøb af konsulentydelse og investeringer.
15 pct.	15 pct. beregnet på <u>baggrund af projektets udgifter til projektarbejde</u> til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen giver fuld fleksibilitet vedrørende udgifter og projektaktiviteter, idet kontoplanen giver mulighed for at opnå støtte til alle støtteberettigede udgiftstyper.
7 pct.	7 pct. beregnet på <u>baggrund af alle støtteberettigede udgifter</u> til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen giver fuld fleksibilitet til udgifter og projektaktiviteter, idet kontoplanen giver mulighed for at opnå støtte til alle støtteberettigede udgiftstyper.

8. Vurdering af ansøgninger

Alle ansøgninger vurderes ud fra *overholdelse af krav* og scores efter de udvælgelseskriterier, der fremgår af denne annoncering.

Der kan i forbindelse med vurderingen af ansøgningerne indhentes en udtalelse fra én eller flere eksterne fageksperter, som er omfattet af krav om fortrolighed. Hvis der indhentes en ekstern vurdering, vil den blive

sendt i partshøring hos ansøger, ligesom den alene udgør en del af den samlede vurdering.

For at komme i betragtning til et tilsagn om tilskud skal en projektansøgning opnå minimum 65 point, mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium, og der skal opnås score over nul på alle underkriterier.

Tabel 4. Udvalgelseskriterier

Kriterier	Point
<p>A. Formål og effekt</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At projektet bidrager til at håndtere de økonomiske og sociale virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi i Nord- og/eller Sydjylland samt underbygger, hvordan projektet bidrager til realiseringen af nærværende indsats. • At ansøger opstiller en logisk effektkæde, der sandsynliggør, at de planlagte aktiviteter vil lede til de output og resultater, ansøger har angivet. Herunder hvordan projektet bidrager til den teknologiske udvikling indenfor annonceringens formål. • At der er en økonomisk fordelagtig sammenhæng mellem måltal for aktiviteter, output og resultater. • At projektet indeholder relevante kompetencerettede tiltag og dermed bidrager til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft, og at kompetencerne til den grønne omstilling hos medarbejderne/arbejdsstyrken samlet set styrkes. Hvis kompetenceudvikling ikke vurderes relevant i projektet, begrundes dette.	0-50
<p>B. Gennemførlighed</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At det er sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres på 3 år eller mindre, og at aktiviteter og udgifter kan afholdes indenfor den tidsmæssige ramme. Det skal være sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres som beskrevet, herunder at ansøger har en klart beskrevet tidsplan. • At ansøger har redegjort for projektets indlejrede risici og har forholdt sig til passende foranstaltninger for at afværge disse. • At der, om nødvendigt, er tilvejebragt de nødvendige tilladelser og overholdt relevante rammebetingelser for, at projektet kan gennemføres, herunder klima, miljø- og sikkerhedsgodkendelser eller lignende. • At ansøger har sandsynliggjort, at der er sammenhæng mellem aktiviteter og budget, og at finansieringen og, hvor relevant, statsstøtteløsningen er tilvejebragt.	0-30
<p>C. Forenkling, organisering og partnerskab</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At ansøger har sammensat en projektorganisering med relevante aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at gennemføre projektet som beskrevet. • At ansøger har redegjort for, at erhvervsfremmeaktører, der indgår i projekterne, har en klar operationel rolle i forlængelse af deres kerneopgave i erhvervsfremme- og innovationssystemet, og derfor ikke har u hensigtsmæssige overlap med andre aktørers aktiviteter. • At ansøger har forholdt sig til øvrige relevante initiativer og aktører på området samt beskrevet, hvordan projektet tilsigter koordination med disse med henblik på sikring af synergi og merværdi.	0-20

Prioritering af midler og ansøgninger

Midlerne udmøntes i åben konkurrence, uden der på forhånd reserveres midler til hver geografi, men indstillingsudvalget kan i fordelingen af midler vægte hensyn til en geografisk balance i fordelingen af midler til aktiviteterne i de to landsdele, Nord- og Sydjylland.

I tilfælde af lighed i score mellem to eller flere ansøgninger, og hvor der ikke er tilstrækkelige midler tilbage i puljen til at imødekomme alle ansøgninger, kan udvalget indstille det projekt til tilsagn, der kan fremme geografisk balance.

I tilfælde af, at ansøgninger fra én landsdel opnår pointtal/scorer, så de samlet set vil opnå mere end to tredjedele af puljens midler, hvis alene scoren på ovenstående kriterier lægges til grund, forbeholder indstillingsudvalget sig ret til at tildele en eller flere ansøgninger færre midler end ansøgt eller at give afslag for at fremme geografisk balance mellem landsdelene.

Ligeledes gives der prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination i tilfælde, hvor flere ansøgninger vurderes at være af samme kvalitet, jf. udvælgelseskriterierne i øvrigt.

Derudover kan indstillingsudvalget i forhold til den enkelte ansøgning beslutte, hvilke konkrete delaktiviteter eller delprojekter, der bedst bidrager til at realisere indsatsen inden for projektperioden under hensyn til programmets formål. Det betyder, at indstillingsudvalget kan indstille delaktiviteter eller delprojekter til afslag. Fx kan dette tænkes relevant, hvis

en ansøgning indeholder flere forskellige delprojekter eller delaktiviteter, og hvor indstillingsudvalget vurderer, jf. indsatsens udvælgelseskriterier, at kun nogle af disse delprojekter eller delaktiviteter er realiserbare og/eller bidrager til indsatsens formål.

Indstillingsudvalget kan, såfremt en eller flere ansøgninger ikke opnår mindst 65 point, vælge ikke at udmønte alle midler og i stedet vælge at gennemføre en ny annoncering i en eller begge geografier. Indstillingsudvalget kan i en eventuel beslutning om at tilbageholde midler lægge vægt på hensyn til at sikre den geografiske balance i fordelingen af midler, jf. ovenfor.

9. Finansiering

Samlet udbyder Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling op til 100 mio. kr. med denne annoncering. Der kan maksimalt søges om 35 mio. kr. i tilskud til et projekt.

Støtteprocent

Den samlede støtteprocent (støtteintensitet) kan maksimalt udgøre 80 pct. Støtteprocenten for indsatsen i det enkelte projekt afhænger af den valgte statsstøtteløsning, da flere bestemmelser i den generelle gruppefritagelsesforordning, jf. afsnittet nedenfor om statsstøtte, begrænser, hvor meget støtte den enkelte virksomhed kan modtage i forhold til de samlede støtteberettigede udgifter for den konkrete aktivitet (støtteintensitet). Se mere om EU's statsstøtteregler nedenfor.

Den øvrige finansiering forventes at komme fra partnerne i projektet, men kan også komme fra stat, regioner, kommuner, organisationer, fonde mv. (dog ikke fra andre EU-fonde). Midler fra stat, region og kommuner er også omfattet af statsstøttereglerne, som kan begrænse støtteintensiteten jf. vejledning om støtteberettigelse. Hvis et projekt er omfattet af EU's statsstøtteregler, kan den samlede EU-medfinansiering blive mindre end den maksimale støtteprocent angivet ovenfor. De udgifter, som projektet kan tage med i støttegrundlaget, fremgår også af Vejledning om Støtteberettigelse (inkl. allongen) 2021-2027. Derfor skal udgifter både være støtteberettigede efter statsstøttereglerne og efter støtteberettigelsesvejledningen 2021-2027, før de kan medtages i støttegrundlaget. På hjemmesiden kan I desuden downloade en samlet startpakke med relevante dokumenter til ansøgningen. Find dokumentet i startpakken på hjemmesiden.

EU's statsstøtteregler

Hvad er statsstøtte?

Statsstøtte er, når en virksomhed modtager offentlige midler til aktiviteter, der gør, at virksomheden får en bedre position på markedet end de virksomheder, der ikke modtager støtte.

Det er tilfældet uanset den konkrete form for støtte, dvs. både ved kontante tilskud og i de situationer, hvor ydelser stilles helt eller delvist gratis til rådighed for projektdeltagere. Den offentlige støtte kan, uanset formen, fordreje konkurrencen på det marked, hvor aktiviteten bliver gennemført.

Statsstøtte omfatter alle former for offentlig støtte, bl.a. EU-støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling og andre former for offentlig støtte. Det er ikke afgørende, hvilken juridisk form støttemodtageren har. Derfor kan både fysiske personer og juridiske personer som fx selskaber, offentlige institutioner og velgørende institutioner være modtagere af statsstøtte. Det er selve aktiviteten, der er afgørende for, hvornår modtageren er en "virksomhed" i statsstøtteretlig henseende. Der er kun tale om statsstøtte, når de offentlige midler anvendes til økonomiske (kommercielle) aktiviteter. Offentlig støtte til ikke-økonomiske aktiviteter er derfor ikke statsstøtte. Et projekt kan både indeholde økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter. Det er derfor vigtigt, at et projekt får kortlagt sine aktiviteter og valgt den rigtige statsstøtteløsning, inden projektet går i gang.

Udover at læse de relevante forordninger er det en fordel at læse Erhvervsstyrelsens notat om økonomisk aktivitet, som kan findes i startpakken.

Støtten i denne annoncering kan ydes efter:

- Kommissionens forordning (EU) nr. 2023/2831 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ([EUT L, 2023/2831, 15.12.2023](#)). (**De minimis-forordningen**) og/eller
- Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, ([EUT 2014 L 187](#)) (**den generelle gruppefritagelsesforordning**)

Det er vigtigt, at ansøger læser forordningerne og sætter sig grundigt ind i reglerne.

I forbindelse med ansøgningen kan *Bilag 1: Vejledning til udfyldelse af "Bilag 2 - Statsstøtteløsning"* anvendes til at kvalificere og redegøre for den ønskede statsstøtteløsning. Find bilaget i startpakken på hjemmesiden.

De minimis

En statsstøtteløsning under de minimis-reglen er en enkel måde at håndtere og tildele statsstøtte på. Offentlig støtte under de minimis-reglen kan gives til en virksomhed uden nærmere begrundelse inden for næsten alle sektorer og er ikke knyttet til bestemte støtteberettigede udgifter. De minimis-støtte betyder, at en virksomhed må modtage op til 300.000 EUR (ca. 2,2 mio. kr.) over tre år.

Den treårige periode løber fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren juridisk opnår ret til støtten, fx ved accept af tilsagnet, til at modtage støtten, og ikke fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren faktisk får udbetalt støtten. Perioden er glidende i den forstand, at hver gang, der ydes ny de minimis-støtte, skal man medregne den samlede de minimis-støtte, der er ydet indenfor de seneste tre år fra tildelingsdatoen.

De minimis forordningen regulerer de minimis-reglen, og det er vigtigt, at ansøger selv orienterer sig i forordningen samt i Vejledning om Støtteberettigelses, afsnit 24 om statsstøtte, hvor der blandt andet kan læses mere om, hvordan reglen anvendes på koncernforbundne virksomheder.

Den generelle gruppefritagelsesforordning

Den generelle gruppefritagelse kan alene anvendes i projekter, hvor de økonomiske partnere, som skal modtage statsstøtte efter den generelle gruppefritagelse, er kendt forud for ansøgningen om midler eller forud for underskrift af tilsagn.

Foto: iStock.com/angkhan

Hvis en partner med statsstøtte udtræder af partnerskabet i et projekt, der fra starten er godkendt i henhold til den generelle gruppefritagelse, så mister de øvrige partnere ikke muligheden for at anvende den generelle gruppefritagelse, fordi disse partnere var kendt før tilsagnets underskrift. En indtrædende ny partner i projektet vil dog ikke have mulighed for at anvende den generelle gruppefritagelse, da denne partner ikke var kendt på forhånd. Den indtrædende partner vil dog kunne modtage de minimis, såfremt den indtrædende partner opfylder kriterierne herfor.

En statsstøtteløsning under den generelle gruppefritagelse er typisk mere administrativt ressourcekrævende, men til gengæld er der mulighed for at give langt højere støttebeløb end ved de minimis-reglen. Det er hensigten med reglerne i gruppefritagelsen, at støtte til en lang række forskellige aktiviteter kan håndteres under disse regler.

For at kunne anvende bestemmelserne i den generelle gruppefritagelse er det en betingelse, at støtten har tilskyndelsesvirkning. Virksomhedernes incitament for deltagelsen i projektaktiviteten skal så at sige være udløst af den offentlige medfinansiering.

Tilskyndelsesvirkning dokumenteres ved, at ansøger i forbindelse med indsendelse af ansøgningen vedlægger ansøgning om statsstøtte. Dette skal ske for hver enkelt partner, som skal modtage støtte efter den generelle gruppefritagelsesforordning. Ansøgning om statsstøtten er tilgængelig på Erhvervsstyrelsens hjemmeside www.udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk. Tilskyndelsesvirkningen skal dokumenteres inden et givent projekt eller en selvstændig aktivitet påbegyndes, herunder inden der indgås bindende aftaler.

Hvis der efterfølgende foretages ændringer i det ansøgte projekt, kan det medføre, at tilskyndelsesvirkningen bortfalder for virksomheder, der er omfattet af

ændringen. Det gælder for ændringer, der ikke er af ren formel eller administrativ karakter.

Under denne annoncering kan støtten håndteres under følgende artikler i den generelle gruppefritagelse fordelt på aktivitetstyperne:

- Forsknings- og udviklingsaktiviteter: Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 25 og de minimis-forordningen.
- Investeringsstøtte: Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 17, 26, 26a og 41 og de minimis-forordningen.
- Kompetencerettede tiltag: Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 31 og de minimis-forordningen.
- Forprojekter: Aktiviteten kan støttes under Gruppefritagelsesforordningens artikel 18, 29 og de minimis.
- Statsstøtte til vidensdeling- og matchmakingaktiviteter, der faciliteres af klyngeorganisationer eller lignende, skal håndteres gennem Gruppefritagelsesforordningens artikel 27.

Den maksimalt tilladte støtteintensitet afhænger også af virksomhedens størrelse. Som udgangspunkt kan små og mellemstore virksomheder modtage mere støtte i forhold til deres egenfinansiering end store virksomheder. I nogle tilfælde kan gruppefritagelsen slet ikke benyttes til store virksomheder, da en række af bestemmelserne kun kan anvendes af SMV'er. Vi anbefaler derfor, at ansøger læser Europa-Kommissionens vejledning om definitionen af SMV'er.

[Læs Europa-Kommissionens vejledning om definition af SMV'er](#)

Det er ikke muligt under den generelle gruppefritagelsesforordning at yde støtte til støttemodtagere, virksomheder eller lignende, der ikke har efterkommet et påbud om tilbagebetaling af støtte ydet i Danmark,

som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

Det er heller ikke muligt at yde støtte til kriseramte virksomheder. Se definitionen på en kriseramt virksomhed i den generelle gruppefritagelsesforordning, art. 2, nr. 18. Partnerne skal udfylde standarderklæring vedr. anvendelse af den generelle gruppefritagelsesforordning samt en erklæring om virksomhedens størrelse, hvis der er tale om en SMV, hvor partneren erklærer sig på ikke at være kriseramt eller ikke har efterkommet et påbud om tilbagelægning af støtte.

10. EU-midler

Fonden for Retfærdig Omstilling

I 2021-2027 investerer Fonden for Retfærdig Omstilling 636 mio. kr. i aktiviteter i Danmark, der skal afbøde de negative virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi. Midlerne er blandt andet målrettede projekter med potentiale til at sikre udviklingen af CO₂-fangst og -lagring og brintrelaterede teknologier, herunder Power-to-X.

Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling bliver udmøntet af et særskilt indstillingsudvalg bestående af medlemmer med erhvervs-mæssig indsigt og teknisk ekspertise inden for klima- og energiområdet.

Indsatsen under Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer øvrige nationale indsatser for grønne nøgleteknologier, og skaber synergi med andre EU-fonde og instrumenter, herunder Regionalfonden og Socialfonden Plus.

Det er Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling, der indstiller til Erhvervsstyrelsen, hvordan fondens midler anvendes. Erhvervsstyrelsen legalitetskontrollerer ansøgninger og varetager administrationen af projekter.

[Læs mere om Fonden for Retfærdig Omstilling](#)

Midler skal udmøntes inden for de gældende regler for anvendelsen af Fonden for Retfærdig Omstilling i Danmark. Potentielle ansøgere bør derfor orientere sig grundigt i Program for Fonden for Retfærdig Omstilling, i Fonden for Retfærdig Omstillings indikatorvejledning samt i *Vejledning om støtteberettigelse, Regionalfonden, Socialfonden Plus og Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027* (se afsnit 9 - Ansøgningsproces). Den offentlige støtte til projekter skal være i overensstemmelse med reglerne om gennemsigtighed og fri konkurrence, herunder navnlig EU's statsstøtte- og udbudsregler.

11. Ansøgningsproces

Ansøgning om EU-tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling søges hos Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling, der indstiller til Erhvervsstyrelsen om tildeling af midler fra Fonden for Retfærdig Omstilling. Ansøgningerne forventes behandlet på møde i indstillingsudvalgs den 3. december 2024.

Ansøgninger om tilskud til projekter under dette tema vil – foruden en vurdering af opfyldelsen af de generelle regler for tildeling af EU-midler (*legalitetskontrol*) – blive vurderet på baggrund af de udvælgelseskriterier, som fremgår af dette annonceringsmateriale under afsnit 8.

Ansøgninger, som opfylder kravene og kriterierne i det udmeldte tema, som de er beskrevet i afsnittene ovenfor, og som opnår mindst 65 ud af 100 point, mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium og som opnår en score over nul på alle underkriterier, kan komme i betragtning til tilskud.

Erhvervsstyrelsen varetager sagsbehandlingen af de indkomne ansøgninger og udsteder tilsagn om EU-tilskud eller afslag, efter indstilling fra indstillingsudvalget.

Behandling af personoplysninger

Erhvervsstyrelsen behandler de oplysninger, som ansøger sender, eller som Erhvervsstyrelsen selv indsamler, i overensstemmelse med gældende regler. Ansøger kan læse mere om [Erhvervsstyrelsens behandling af personoplysninger](#) på Erhvervsstyrelsen hjemmeside. På siden findes bl.a. erklæring om underretning om behandling af personoplysninger i forbindelse med modtagelse af ansøgninger samt oplysning om ansøgers ansvar for egen behandling.

Foto: iStock.com/A stockphoto

Ansøgningsfrist

Fristen for indsendelse af ansøgninger til Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling er mandag den 26. august 2024 kl. 12.00.

Indsendes ansøgningen efter fristen vil den blive afvist. Ansøgningen skal indsendes via [det elektroniske ansøgningsskema](#) (kræver MitId-medarbejdersignatur).

Har du behov for vejledning i ansøgningsprocessen?

Der afholdes webinar den 8. maj 2024, hvor du vil du kunne få svar på fx vilkår for administration af tilskud, statsstøtte m.m.

[Tilmeld dig webinar](#)

Som potentiel ansøger har I også mulighed for at indsende en kort beskrivelse af projektidéen. Ansøgere kan rekvirere skabelon ved kontakt til Ulla Porsbøl Jacobsen eller Jakob Gyldendorf Holt (se kontaktoplysninger til højre).

I kan indsende projektbeskrivelsen til sekretariatet for Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling på mail til de@erst.dk senest den 31. maj 2024. Sekretariatet vil give jer en umiddelbar tilbagemelding på jeres projektidé, hvor vi kan vejlede jer om annonceringens rammer og det videre forløb.

Bemærk, at projektidébeskrivelsen ikke vil blive betragtet som en egentlig ansøgning eller udgøre grundlag for vurdering af en efterfølgende ansøgning. Det vægtes hverken positivt eller negativt ved en senere vurdering af ansøgning, om man har indsendt en projektidébeskrivelse eller ej.

Yderligere information

For yderligere information om temaets faglige indhold eller om Fonden for Retfærdig Omstilling samt ansøgningsproces kontakt:

Ulla Porsbøl Jacobsen

Email: ulljac@erst.dk

Telefon: 35 29 17 26

Andreas Munk-Hansen

Email: andmun@erst.dk

Telefon: 35 29 17 04

På hjemmesiden kan I downloade en [samlet pakke med relevante dokumenter til ansøgningen](#)

Projekter, som får tilsagn om støtte, skal formidles på den digitale erhvervsfremmeplatform. Det indebærer blandt andet, at virksomhedsrettede indsatser i projektet skal annonceres på platformen.